

SULF:s kongress 2024

SULF ska verka för att ramverket runt forskningsdata förändras

I Sverige till skillnad från i många andra länder fungerar lärosäten som myndigheter. Detta innebär att lärosäten hanteras precis som vilken annan myndighet som helst, och att egentligen alla handlingar som kommer in till lärosäten blir allmän handling. Forskaren kan inte heller innan en sekretessprövning görs veta vilket utfall denna kommer att få, vilket i princip gör att det är omöjligt att utlova konfidentialitet till exempel till deltagare i intervjustudier. Detta innebär att viktig och nödvändig forskning, t.ex. om utsatta grupper i samhället eller om känsliga frågor, blir svår att genomföra i praktiken.

Medan forskare i andra länder därmed själva kan ta beslut om hur de ska tillgängliggöra forskningsdata "så öppet som möjligt, så begränsat som krävs" (enligt EU-krav) innebär det svenska systemet att forskningen hamnar efter andras länders forskning eftersom insamling av primärdata i vissa fall blir ogörligt jämfört med i konkurrerande forskningsländer.

Medan den här frågan skulle kunna hanteras på många olika sätt är det viktigaste för den enskilde forskaren att ramverket runt forskningsdata förändras så att forskningsdata kan hanteras konfidentiellt även utan sekretessprövning, så att den enskilde forskaren kan utlova konfidentialitet.

Eftersom det är grundläggande att det är den individ eller grupp som genomför forskningen som tar beslut om datas användande ska SULF också agera för att beslut om forskningsdata, dess hanterande och tillgängliggörande tas av den enskilde forskaren.

SULF/Umeå hemställer därför:

- att SULF ska verka för att ramverket runt forskningsdata förändras så att forskningsdata kan hanteras på ett sätt som garanterar konfidentialitet oavsett sekretessprövning.
- att SULF ska verka för att beslut om forskningsdata, dess hanterande och tillgängliggörande tas av den enskilde forskaren.

Motionen undertecknas för SULF/Umeå av:
Carina Keskitalo